

แนวทางการเตรียมความพร้อมในการสมัครรับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ

รางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ เป็น 1 ใน 9 ประเภทรางวัลย่อยของรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ภายใต้รางวัลอุตสาหกรรม (The Prime Minister's Industry Award) ที่ถือเป็นรางวัลแห่งเกียรติยศสูงสุดของกระทรวงอุตสาหกรรม (อก.)

สถานประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ เป็นสถานประกอบการที่ได้มีการพัฒนายกระดับตนเองด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตและการ

ดำเนินงานขององค์กรให้มีศักยภาพสูงขึ้น ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สามารถแข่งขันได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ สามารถเป็นตัวอย่างที่ดี (Best Practice) แก่สถานประกอบการอื่น ๆ ได้ สถานประกอบการที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ จะได้รับมอบรางวัลโดยนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นเกียรติแก่สถานประกอบการ เช่นเดียวกับรางวัลประเภทอื่น ๆ สถานประกอบการสามารถนำรางวัลไปประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ความมีมาตรฐานในคุณภาพและบริการของสินค้า สามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค

แนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนการสมัครรับรางวัล

สถานประกอบการที่ต้องการสมัครรับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ ส่วนใหญ่จะมีการเตรียมความพร้อมในระดับหนึ่งแล้ว สำหรับรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ จะมีข้อกำหนดและเกณฑ์การพิจารณาแตกต่างไปจากรางวัลอื่น ๆ ตามคุณลักษณะของรางวัล สถานประกอบการที่ต้องการสมัครรับรางวัลจึงต้องทำการศึกษาข้อกำหนดและเกณฑ์ในการประเมินที่มีการกำหนดไว้สำหรับรางวัลนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างเพียงพอก่อนการตัดสินใจสมัคร โดยข้อกำหนดและเกณฑ์การประเมินดังกล่าวมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม : สถานประกอบการต้องทำการตรวจสอบว่ากิจการที่ตนดำเนินการนั้น อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมศักยภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

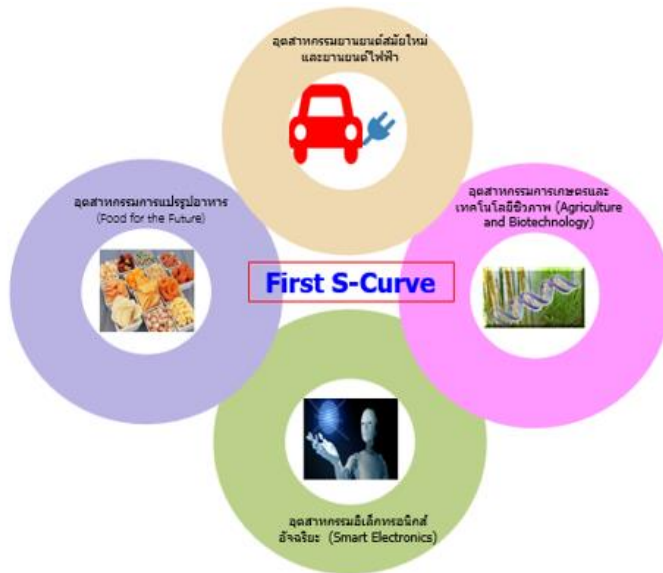
1) อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-Curve) : เป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ เป็นทุนเดิมแต่ต้องการพัฒนาต่อยอดด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้แก่

➤ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation Automotive) การผลิตรถยนต์ไฟฟ้า (Electric vehicle : EV)

➤ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics)

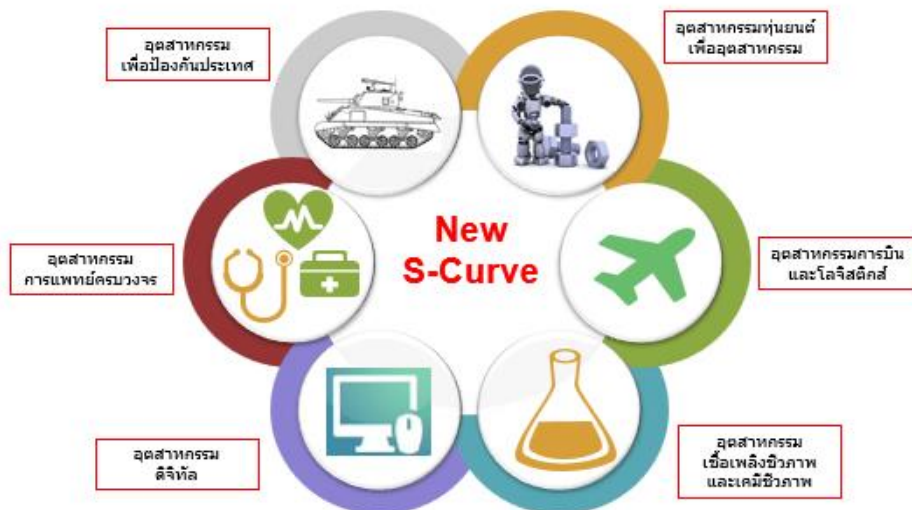
➤ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)

➤ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future)

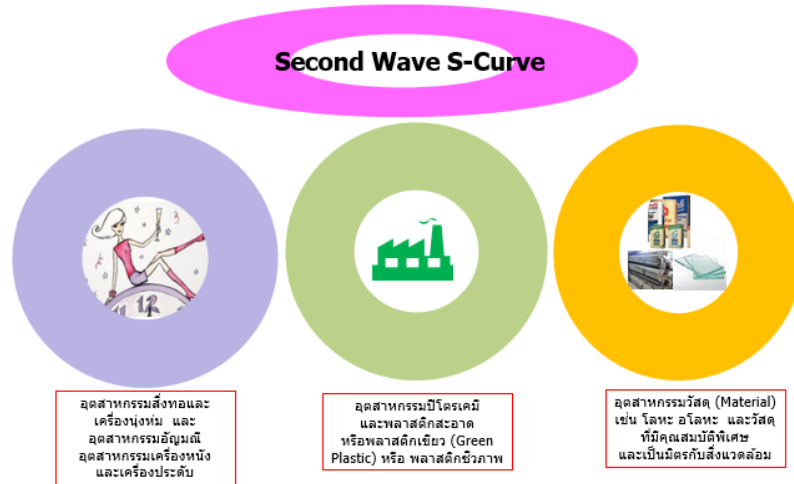
2) อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเข้มข้นและมีความสามารถในการเติบโตในอนาคตสูง ได้แก่

- อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม (Robotics)
- อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics)
- อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemicals)
- อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital)
- อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)
- อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ (Defence)

3) อุตสาหกรรมที่ควรปฏิรูป (Second Wave S-Curve) : เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีแบบเดิมในการผลิต มีความสามารถและแนวโน้มในการเจริญเติบโตที่จำกัด สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางจำเป็นต้องมีการปฏิรูปใหม่ เช่น การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ หรือใช้แนวความคิดใหม่ ๆ มาสร้างสรรค์สินค้า เป็นต้น เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ และสามารถพลิกฟื้นกลับมาเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้และเติบโตอย่างยั่งยืน อุตสาหกรรมในกลุ่มนี้ ได้แก่

- กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเครื่องหนัง และอุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมในกลุ่มแฟชั่น
- กลุ่มอุตสาหกรรมวัสดุ (Material) เป็นการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น โลหะ อโลหะ ไม้ ปูน เซรามิก แก้วและกระจก หรือการพัฒนาวัสดุให้มีคุณสมบัติพิเศษและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บีโตรีเคมีและพลาสติกสะอาด หรือพลาสติกเขียว (Green Plastic) หรือพลาสติกชีวภาพ (Bioplastic)

2. คุณสมบัติของสถานประกอบการ : นอกจากคำนิยามที่สถานประกอบการที่ต้องการเข้าร่วมโครงการต้องตรวจสอบตนเองแล้วยังต้องตรวจสอบคุณสมบัติอื่น ๆ ด้วยว่าจะครบตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดงานรางวัลอุตสาหกรรมประจำปีกำหนดหรือไม่ โดยสถานประกอบการที่สมัครต้องเป็นกิจการที่ถูกกฎหมาย มีความยั่งยืนและมั่นคง เป็นไปตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2562 และมีใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เลขทะเบียนโรงงาน หรือเป็นสถานประกอบการตาม พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. 2560 ที่มีประทานบัตร หรือ ใบอนุญาตแต่งแร่ หรือใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือใบอนุญาตให้ใช้ที่ดิน (กนอ.01/2) หรือใบอนุญาตประกอบกิจการนิคม (กนอ.03/6) หรือ ใบรับแจ้งการประกอบกิจการโรงงาน

3. เกณฑ์คะแนนรางวัล : สถานประกอบการที่ต้องการขอรับรางวัลควรมีการศึกษาเกณฑ์การพิจารณาจากประกาศรับสมัครของปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์การประเมินศักยภาพของตนเองในเบื้องต้นว่าจะสามารถตอบโจทย์ได้ตามที่เกณฑ์กำหนดได้มากน้อยเพียงใด หากพบว่าศักยภาพในขณะนั้นในข้อใดยังไม่ถึงเกณฑ์ก็สามารถใช้เกณฑ์ข้อนั้นมาเป็นโจทย์ในการปรับปรุงศักยภาพของตนให้ถึงระดับคะแนนที่กำหนดต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจากสถานประกอบการที่สมัครขอรับรางวัลจะต้องได้รับคะแนนตามเกณฑ์ในแต่ละหมวดไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่า 800 โดยเกณฑ์การพิจารณาแบ่งออกเป็น 6 หมวด มีสาระสำคัญ ดังนี้

➤ **หมวดที่ 1 นโยบายและการวางแผนธุรกิจ (Business Model & Business Plan) (200 คะแนน) :** ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ เนื่องจากผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาและเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขององค์กร รวมถึงกำหนดแผนจัดการบริหารความเสี่ยงหรือแผนรับมือการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม มีการสื่อสารถ่ายทอดแผนงานและผลักดันแผนสู่การปฏิบัติรวมถึงวัดผลการพัฒนาได้จริง มีการลงทุนในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาพัฒนาในองค์กร ตั้งแต่การบริหารจัดการ สนับสนุนการผลิตและด้านการตลาด โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารระหว่างกันตลอดสายการผลิตเพื่อให้ทราบปัญหาในการผลิตและทราบความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า พัฒนาระดับบุคลากรให้สามารถรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปได้ มีการผลักดันให้ Supply Chain สามารถพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ นวัตกรรม มาตรฐาน และบุคลากรของตนเองเพื่อให้มีการเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืน

➤ **หมวดที่ 2 นวัตกรรม (Innovation) (250 คะแนน)** : นวัตกรรม เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่นำไปสู่การเกิดกระบวนการผลิตใหม่ (Process Innovation) หรือ ผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product Innovation) โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่พัฒนาขึ้นด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรมนั้นต้องสามารถทำได้จริงหรือสามารถจำหน่ายเชิงพาณิชย์ โดยการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมนี้อาจเกิดจากการมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร (มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา ร่วมกับลูกค้า คู่ค้า หน่วยวิจัยหรือสถาบันการศึกษาที่ร่วมทำการวิจัย/พัฒนา การเปิดให้บุคคลภายนอกเสนอแนวคิด) การนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่มีอยู่แล้วนำมาประยุกต์ให้ดีขึ้นหรือให้เหมาะสมกับการผลิตของตน

➤ **หมวดที่ 3 มาตรฐาน (Standard) (100 คะแนน)** : เป็นการสร้างและยกระดับมาตรฐานกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สินค้าได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค โดยมีการพัฒนาระดับคุณภาพตลอด Supply Chain โดยการยกระดับมาตรฐานต้องมีแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรสามารถมีส่วนร่วมในการยกระดับมาตรฐาน/คุณภาพ รวมถึงการผลักดันและขยายผลให้ Supply Chain ยกระดับมาตรฐานของตนเองไปพร้อมกัน

➤ **หมวดที่ 4 การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) (100 คะแนน)** : เป็นการเพิ่มผลิตภาพโดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมและระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตตามแนวคิด Industry 4.0 มีการวางแผน/กลยุทธ์และผลักดันลงสู่การปฏิบัติ มีการตรวจสอบการดำเนินงานและวัดผลเพื่อทบทวนและปรับปรุงระบบโดยใช้ข้อมูลจริง มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนแผนงานที่ได้กำหนด ยกระดับผลิตภาพแรงงานให้มีทักษะ มีการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบและติดตามประสิทธิผลการฝึกอบรม เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

➤ **หมวดที่ 5 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (150 คะแนน)** : เป็นการพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการมีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนานวัตกรรมทำให้มูลค่าการค้า/การลงทุนเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการร่วมทำการวิจัยและพัฒนา กับคู่ค้าเพื่อสร้างนวัตกรรมการผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า ยกระดับฝีมือแรงงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สามารถรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป สนับสนุนให้พนักงานมีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่องให้สถานประกอบการนำไปใช้เพิ่มมูลค่าสินค้าได้ สามารถจำหน่ายสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสร้างมูลค่าจากการพัฒนานวัตกรรมโดยมีการเติบโตทางด้านรายได้มูลค่าการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้มีการขยายฐานลูกค้า มีการขยายการลงทุน ขยายการจ้างงาน และมีการใช้วัตถุดิบในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดคุณประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม

➤ **หมวดที่ 6 การพัฒนาบุคลากรและองค์ความรู้ทางเทคโนโลยี (200 คะแนน)** : เป็นการเน้นการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิต หรือผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่อง และมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมความรู้โดยสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่นอย่างเป็นระบบ

สถานประกอบการที่สนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพให้ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น สามารถศึกษาได้จากตัวอย่างการพัฒนาของสถานประกอบการที่ได้รางวัล (Best Practice) บทความทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ได้จัดทำและเผยแพร่ไว้แล้ว ทั้งในรูปแบบเอกสารและในเว็บไซต์

4. ความพร้อมในการนำเสนอข้อมูล : การนำเสนอข้อมูลจะมี 2 ขั้นตอนด้วยกันคือ

➤ **ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำรายงานประกอบการสมัคร** ในการจัดทำรายงานประกอบการสมัครขอรับรางวัล สถานประกอบการจะต้องมีความชัดเจนในข้อมูลและจุดเด่นของกิจการของตนที่ต้องการนำเสนอ และต้องมีความสอดคล้องกับประเภทรางวัลที่สมัคร เช่น นวัตกรรมที่จะนำเสนอต้องชัดเจนว่าเป็น Product Innovation หรือ Process Innovation หรือทั้งสองอย่าง รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนา ข้อมูลการบริหารจัดการกิจการและอื่น ๆ เนื่องจากข้อมูลที่สนับสนุนจะต้องมีความเชื่อมโยง เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน เพื่อทีมประเมินของคณะกรรมการรางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพจะได้ใช้พิจารณาให้คะแนนตามตัวชี้วัดในแต่ละหมวดในการประเมินขั้นตอนที่ 1

➤ **ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอข้อมูลต่อทีมคณะประเมินเมื่อเข้าประเมิน ณ สถานประกอบการ** คณะทำงานพิจารณารางวัลอุตสาหกรรมดีเด่น ประเภทอุตสาหกรรมศักยภาพ จะมีขั้นตอนการเข้าสำรวจ ณ สถานประกอบการเพื่อยืนยันข้อมูลและคะแนนจากรายงานในขั้นตอนที่ 1 หากสถานประกอบการมีการเตรียมความพร้อมของข้อมูลและมีวิธีการนำเสนอที่ชัดเจน ตรงประเด็น และครบถ้วนต่อทีมคณะประเมินก็จะได้รับคะแนนเพิ่ม ในทางตรงข้ามหากสถานประกอบการใดมีข้อมูลไม่พอเพียงต่อการตัดสินใจของทีมคณะประเมิน อาจเป็นเหตุให้สถานประกอบการนั้น ๆ ไม่สามารถผ่านเกณฑ์การตัดสินและจะไม่สามารถได้รับรางวัลดังกล่าวได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สถานประกอบการที่ต้องการสมัครขอรับรางวัลควรคำนึงถึงคือ การเตรียมความพร้อมทั้งการปรับปรุงศักยภาพของตนตลอดทั้งกระบวนการตามเกณฑ์ที่กำหนด ความพร้อมในด้านข้อมูลและวิธีนำเสนอต่อคณะทีมประเมิน

นางสาวอัมพรพรรณ วงษ์ท่าเรือ
กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2
สิงหาคม 2565